

Kås Hoved

N31

Basisanalyse

Indholdsfortegnelse

Side

1. Beskrivelse af området.....	2
2. Udpegningsgrundlag	3
3. Foreløbig trusselvurdering.....	4
3.1 Søer.....	4
3.2 Terrestriske naturtyper.....	4
3.3 Arter.....	6
4. Modsatrettede interesser.....	7
5. Naturforvaltning og pleje	7
6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper.....	7
7. Manglende viden og yderligere vidensbehov	7
8. Bilag	7
9. Kildehenvisning	7

1. Beskrivelse af området

Natura 2000-området Kås Hoved omfatter habitatområde nr. 31, (se tabel 1.1).

Tabel 1.1. Oversigt over habitatområde, der er inkluderet i denne basisanalyse. For hvert område er områdets nummer, navn og areal (i ha) angivet, ligesom NATURA 2000 områdets samlede areal er oplyst. Kilde: <http://www2.skovognatur.dk/natura2000/>.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H31	Kås Hoved	396
	Samlet Natura 2000 område	396

NATURA 2000 områdets samlede areal er 396 ha og omfatter sø ca. 61 ha og et antal andre søer af ukendt størrelse samt ca. 330 ha land, vist på fig. 1.1.

Stort sammenhængende naturområde med skov og sø samt afgræssede strand- og kulturrenge, hede og overdrev. Desuden strandvolde med sjælden plantevækst.

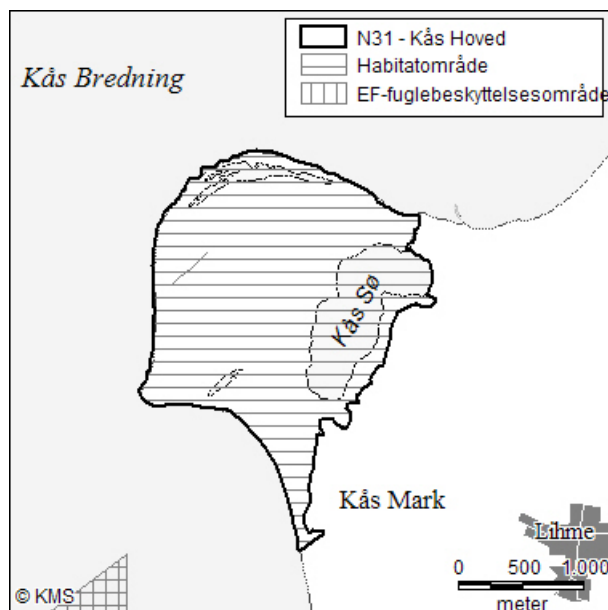

Fig 31.1. Habitatområde 31

Inden for Natura 2000-område 31 ligger fredning 781-2: Kås Hoved (se kort). Fredningen har til formål at sikre et landskabeligt og naturvidenskabeligt værdifuldt område.

Inden for natura 2000-området findes der en række arealer som er beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven (se kort).

§ 3 kortet viser hvilke arealer der pr. 01-02-07 var registreret som § 3-beskyttede. Det skal bemærkes at § 3-registreringen er en vejledende registrering, og at det til enhver tid er de aktuelle forhold som er gældende. Det er den lokale kommune, der har ansvaret for at vedligeholde § 3 registreringen.

2. Udpegningsgrundlag

Som det fremgår af tabel 2.1 og 2.2 er habitatområde 31 udpeget af hensyn til 11 habitatnaturtyper og 2 arter.

Tabel 2.1. Oversigt over de naturtyper, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af Natura 2000-område 31.¹⁾ Indgår i NOVANA. ²⁾ Naturtypen 91E0 kortlægges af SNS og er ikke inkluderet i denne basisanalyse. *Prioriteret naturtype.. Data 1) stammer fra den regionale overvågning, data, 2) data stammer fra NOVANA kortlægningen (2004-05). Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Naturtype	Antal forekomster	Kortlagt areal (ha)	Kilde
1140	Vadeflade	1	60,7	1)
1210	Strandvold med enårige	Ikke kortlagt		
1220	Strandvold med flerårige	1	10	2)
1230	Kystklint/klippe	Ikke kortlagt		
1330	Strandeng ¹⁾	1	28	2)
3160	Brunvandet sø	Ikke kortlagt		
4030	Tør hede ¹⁾	2	71	2)
6210	Kalkoverdrev ¹⁾	0	0	
6230	*Surt overdrev	5	56	2)
7230	Rigkær ¹⁾	0	0	
91E0	Elle- og askeskov ²⁾	Ikke kortlagt		

Tabel 2.2. Oversigt over de arter, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af NATURA 2000 områdets internationale naturbeskyttelsesområder. 1) Data stammer fra et pilotprojekt for stor vandsalamander i Viborg Amt 2001, 2) data stammer fra NOVANA overvågningen 2004. De potentielle levesteder kan ses i kortmaterialet.

Nr	Artsnavn	Antal forekomster/bestand	Areal (ha)/vandløb (km)	Kilde
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	Lille	10 ha søflade	1)
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)	Stor, stabil	83 ha vandflade	2)

I kortmaterialet er der vist, hvor de enkelte plante- og dyrearter hører til.

I 2004 og 2005 er der foretaget en kortlægning af de terrestriske habitatnaturtyper inden for habitatområdet. Naturtyperne 6210-kalkoverdrev og 7230-rigkær er indgået i kortlægningen, men er ikke fundet inden for habitatområdet. Naturtypen 1220 er egentlig ikke med i NOVANA kortlægningen 2004-05, men da naturtypen er ret let af fastslå er naturtypens udbredelse kortlagt uden det store ekstraarbejde. Der er dog ikke noteret yderligere data fra naturtypen så som f.eks. naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden er der gennem årene indsamlet en del data om beskyttede naturtyper i forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven. Oplysningerne om havområder bygger udelukkende på den viden, der er indsamlet gennem årene ved et generelt tilsyn og overvågning, som er udført regionalt og ved det nationale

overvågningsprogram. Andet tilgængelige materiale om Natura 2000 området fremgår af litteraturlisten bagest.

3. Foreløbig trusselvurdering

Forekomsten af arter og naturtyper er beskrevet overordnet på baggrund af de tilgængelige data, og der er foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod arterne og naturtyperne i Natura 2000 området. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået nedenfor for hhv. søer, vandløb, terrestriske naturtyper, marine områder og arter.

3.1 Søer

Kås Sø er den eneste større sø i habitatområde 31. Søen er en brakvandssø og kategoriseres derfor som naturtype 1150 (kystlaguner og strandsøer).

Søen er 60,7 ha. Den har en høj fosforkoncentration (0,427 mg/l), men er kvælstofbegrænset, hvilket antydes af en kvælstofkoncentration på 1,044 mg/l. Der er ingen opgørelse over hvor stor dækningsgraden af vandplanter er, men alm. havgræs dominerer. Søen undersøges efter NOVANA-programmet i 2006.

I habitatområde 31 finder der desuden en række mindre søer, der vurderes at være af både naturtype 1150 (kystlaguner og strandsøer og naturtype) 3160 (brunvandede søer og vandhuller). Disse søer er imidlertid ikke kortlagt.

Foreløbig trusselvurdering

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II er det for alle særskilt målsatte søer og søer over 5 ha vurderet, hvilke af søerne, der er i risiko for ikke at kunne overholde den i regionplanen fastsatte målsætning i 2015. Det er desuden vurderet, hvilke påvirkninger, der kunne være årsag til den manglende målopfyldelse. Vandrammedirektivets risikoanalyse anvendes som foreløbig trusselvurdering for søerne i Natura 2000-området.

I vandrammedirektiv sammenhæng arbejdes med følgende påvirkningstyper: B = biologisk påvirkning (eks. udsatte karper), FM = fysisk morfologisk påvirkning (sluser og pumpestationer), MFS = miljøfarlige stoffer og N = næringssalte.

Kås sø forventes at opfylde målsætningen i 2015.

3.2 Terrestriske naturtyper

I forbindelse med kortlægningen af de 8 terrestriske, lysåbne habitatnaturtyper i udpegningsgrundlaget er der foretaget en registrering af udbredelsen af en række

naturtype-karakteristiske strukturer. Disse strukturer er delt op i negative og positive strukturer. De positive strukturer er til stede i veludviklede og typiske forekomster af naturtypen under mere eller mindre upåvirkede forhold. Tilsvarende vidner de negative strukturer om en stærkt påvirket naturtype. I felten er strukturernes samlede omfang registreret på en tre-trins skala: udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I).

Trusselsvurdering

Tabel 3.2.1 giver en oversigt over fordeling af naturtype 6230 i forhold til dens indhold af positive og negative strukturer. Naturtyper med udbredte positive strukturer og ingen negative strukturer er veludviklede naturtyper, som tilsyneladende ikke er udsat for nævneværdige påvirkninger, mens naturtyper uden positive strukturer og udbredte negative strukturer er dårligt udviklede naturtyper, der antagelig påvirkes kraftigt af en eller flere faktorer, der kan forringe naturtypen. Af de øvrige naturtyper er der kun kortlagt og karakteriseret ét polygon med 1330-strandeng og to polygoner med 4030-tør hede.

Tabel 3.2.1. Fordelingen af negative og positive strukturer i de polygoner, hvor naturtype 6230-surt overdrev er registreret. For både negative og positive strukturer er angivet om strukturerne samlet set er udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I). Antallet af registreringer med hver af de 9 kombinationsmuligheder er vægtet for polygonernes arealer. Strukturerne er beskrevet i Fredshavn (2004). Udtræk fra TILDA.

Strukturer	Negative		
	I	S	U
Positive			
U	22		
S	78		
I			

6230 Surt overdrev

Af tabel 3.2.1 fremgår, at naturtypen 6230, som er den eneste naturtype med mange lokaliteter, har flest positive strukturer og ingen negative strukturer. De positive strukturer for denne naturtype er beskrevet som forekomst af store fritliggende sten, engmyretuer, enkelte træer og buske med fodpose og forekomst af dværgbuske. De negative strukturer er beskrevet som næringsberiget, domineret af Rajgræs, Kvik, Agertidse, Fuglegræs og Enårig Rapgræs (Fredshavn, 2004). For de to øvrige naturtyper, hvor der er indsamlet data ud over selve kortlægningen gælder for 1330 – strandeng at der er registreret veludviklet positive strukturer og ingen negative. For denne naturtype er de positive strukturer beskrevet som lodannelser, forekomst af strandvoldsystemer, engmyretuer og store fritliggende sten, mens de negative er beskrevet som udtørring uden forekomst af zoner og tilgroning med Tagrør. For de kortlagte to områder med 4030-tør hede er der registreret veludviklet positive strukturer og kun spredt negative strukturer. For denne naturtyper er de positive strukturer beskrevet som stor aldersvariation i Hedelyng, og dominans af Hedelyng, mens de negative strukturer er beskrevet som dominans af Blåtop og Bunke.

Tilgroning

Tilgroning kan vurderes ud fra områdernes udnyttelse til græsning / høslet, vegetationens højde, dækningsgraden af vedplanter og forekomst af negative strukturer, der har relation til tilgroningen.

Alle de kortlagte arealer er afgræssede i tilstrækkeligt omfang, de er domineret af lavtvoksende vegetation og stort set uden forekomst af vedplanter. Der er derfor ved registreringerne vurderet, at der ikke er behov for yderligere pleje.

Invasive plantearter

De invasive arter hører ikke naturligt hjemme i den danske natur. De er typisk blevet indført af mennesket og mange af dem er efterhånden blevet et stort problem, fordi de spreder sig til naturområderne. Her kan de danne store bestande og derved fortrænge det naturlige plante- og dyreliv.

Det er ikke registreret invasive arter.

Arealmæssige ændringer

Det er ikke muligt ud fra registreringerne at vurdere om der er arealmæssige ændringer i form af f.eks. arealmæssige reduktioner e. lign..

3.3 Arter

Stor Vandsalamander

Bestand:

Viborg Amt har i forbindelse med et pilotprojekt i 2001 undersøgt 7 vandhuller i området og kun fundet arten i et enkelt.

Foreløbig trusselvurdering:

Eutrofiering, tilgroning og udtørring af levestedet (vandhuller) er de største problemer.

Potentielt levested:

Potentielle levesteder kan ses på kortmaterialet. Alle vandhuller i Natura 2000-område 31, der ikke vurderes at være påvirkede af saltvand, er taget med. Det potentielle levested vurderes at udgøre i alt max. ca. 10 ha.

Odder

Bestand:

Odderen lever og færdes formentlig i hele Limfjorden og tilgrænsende vandløb og søer. Arten blev ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004 eftersøgt på en station ved udløbet af Kås Sø på grænsen af habitatområde 31. Der blev konstateret efterladenskaber fra odder på stedet, der tyder på en del færdsel af Odder mellem søen og Limfjorden.

Foreløbig trusselvurdering:

Odderen er fortsat truet af rusefiskeri, menneskelige forstyrrelser og trafik, men bestanden i habitatområde 31 vurderes at være en del af en robust og stabil bestand i hele Limfjordsområdet.

Potentielt levested:

Potentielle levesteder kan ses på kortmaterialet. Alle vandhuller og søer i strandengene er taget med. Det potentielle levested vurderes at udgøre op til ca. 83 ha vandflade.

4. Modsatrettede interesser

Der ses ikke p.t. at forekommer modsatrettede interesser i habitatområdet.

5. Naturforvaltning og pleje

Amtet har indgået MVJ-kontrakter for i alt 238 ha, hvoraf de største arealer omfatter miljøgræs aftaler (se kort).

6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Som tidligere nævnt er Stor Vandsalamander fundet i et vandhul i området i forbindelse med et pilotprojekt i 2001. Amtet er i øvrigt ikke vidende om nye arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget.

7. Manglende viden og yderligere vidensbehov

Søer:

Som i vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun de særskilt målsatte søer og søer over 5 ha. Alle vandhuller og småsøer mangler derfor i denne basisanalyse.

Terrestriske naturtyper:

Naturtyper i udpegningsgrundlaget udover de 18 NOVANA naturtyper er ikke eller kun sporadisk kortlagt.

8. Bilag

Kort over naturtyper og arters udbredelse kan ses i kortmaterialet.

9. Kildehenvisning

1. Danmarks Søer, Søerne i Nordjyllands og Viborg Amter, Thorkild Høy m.fl., 2004
2. Fredshavn (2004). Teknisk anvisning til kortlægning af terrestriske naturtyper.
3. Deklaration for fredning 781-2: Kås Hoved.